

<https://youtu.be/CWu29PRCUvQ>

Document made with <https://getyoutubesubtitles.netlify.app>

[00:00,3]

Φανταστείτε κάποιον να μπαίνει στην κουζίνα σας και να παίρνει μερικά εργαλεία, ένα τηγάνι και τα σκουπίδια σας.

Fantasteite kapoion na bainei stin koyzina sas kai na pairnei merika ergaleia, ena tigani kai ta skoypidia sas.

Imagine someone coming into your kitchen and taking a few tools, a pan and your garbage.

Τότε θάβουν τα πάντα στο δάσος. 12.000 χρόνια αργότερα ένας αρχαιολόγος προσπαθεί να καταλάβει ποιοι ήσουν.

Tote thavoun ta panta sto dasos. 12.000 chronia argotera enas archaiologos prospathei na katalavei poioi isoun.

Then they bury everything in the woods. 12,000 years later an archeologist is trying to figure who you were.

Τι ήταν σημαντικό για εσάς, ποια βιντεοπαιχνίδια παίζατε, τι πιστεύατε

Ti itan simantiko gia esas, poia vinteopaichnidia paixate, ti pisteyate

What was important to you, what video games you played, what you believed in

και τι ενημέρωσε τις αποφάσεις σας. Επειδή έτυχε να ζήσετε σε μια αξιοσημείωτη περίοδο στην ανθρώπινη ιστορία:

kai ti enimerose tis apofaseis sas. Epeidi etuche na zisete se mia axiosimeioti periodo stin anthropini istoria:

and what informed your decisions. Because you happened to live during a remarkable time in human history:

Η Πλανητική Επανάσταση, όταν η ανθρωπότητα μεταπήδησε, έγινε πολυπλανητικό είδος.

i Planitiki Epanastasi, otan i anthropotita metapidise, egine poluplanitiko eidosis.

The Planetary Revolution, when humanity transitioned, becoming a multiplanetary species.

Εκείνη την εποχή, οι αριθμοί μας θα εκρήγονταν με τάξεις μεγέθους, η τεχνολογία και το βιοτικό μας επίπεδο θα βελτιωνόταν σε επίπεδα που προηγουμένως θεωρούσαν αδύνατα

Ekeini tin epochi, oi arithmoi mas tha ekrigontan me taxeis megethoys, i technologia kai to viotiko mas epipedo tha veltionotan se epipeda poy proigoymenos theoroytan adynata

In that time, our numbers would explode by orders of magnitude, our technology and standard of living would improve to levels previously thought impossible

και η προσωπική μας σύλληψη θα άλλαζε για πάντα. Και όλος ο μελλοντικός αρχαιολόγος πρέπει να μάθει είναι τα σκουπίδια σας στο δάσος.

kai i prosopiki mas syllipsi tha allaze gia panta. Kai olos o mellontikos archaiologos prepei na mathei einai ta skoypidia sas sto dasos.

and our self conception would change forever. And all the future archaeologist has to learn about is your junk in the woods.

Ενώ μπορούμε μόνο να ελπίζουμε ότι αυτό θα είναι πρόβλημα κάποιου σε 12.000 χρόνια, έχουμε το ίδιο πρόβλημα σήμερα.

Eno boroyme mono na elpizoyme oti auto tha einai provlima kapoiou se 12.000 chronia, echoyme to idio provlima simera.

While we can only hope this will be someone's problem in 12,000 years, we have the same problem today.

Προσπαθούμε να ανοικοδομήσουμε μια επανάσταση που πραγματοποιήθηκε πριν από 12.000 χρόνια.

Prospathoyme na anoikodomisoyme mia epanastasi poy pragmatopoiithike prin apo 12.000 chronia.

We are trying to reconstruct a revolution that took place 12,000 years ago.

Σήμερα, παραμένουν μόνο οι σκιές των ανθρώπων που βίωσαν το μακρινό μας παρελθόν ως παρόν τους.

Simera, paramenoyrn mono oi skies ton anthropon poy viosan to makrino mas parelthon os paron toys.

Today, only shadows remain of the people who experienced our distant past as their present.

[01:10,4]

Τι απομένει από το παρελθόν μας

Ti apomenei apo to parelthon mas

What Remains from our past

Μπορούμε να δούμε το παρόν μας σε τραγανό 4K, σε χρώμα και ήχο.

Boroyme na doyme to paron mas se tragano 4K, se chroma kai icho.

We can look at our present in crispy 4K, in color and sound.

Πριν από τρεις γενιές, ο κόσμος ήταν απλώς ασπρόμαυρος.

Prin apo treis genies, o kosmos itan aplos aspromauros.

Three generations ago the world was just black and white.

Μία ακόμη γενιά και βλέπουμε τον κόσμο μέσα από θολές φωτογραφίες.

Mia akomi genia kai vlepoyme ton kosmo mesa apo tholes fotografies.

One more generation and we see the world through blurred photographs.

Περαιτέρω πίσω πίνακες και κείμενα γίνονται ο κύριος τρόπος μας να βιώσουμε το παρελθόν.

Peraitero piso pinakes kai keimena ginontai o kyrios tropos mas na viosoyme to parelthon.

Further back paintings and texts become our main way of experiencing the past.

Μόλις 20 γενιές πριν από εμάς σήμερα, κάθε γραπτή λέξη έπρεπε να αντιγραφεί με το χέρι

Molis 20 genies prin apo emas simera, kathe grapti lexi eprepe na antigrafei me to cheri

A mere 20 generations before us today, every written word had to be copied by hand

και οι αναφορές έγιναν πιο σπάνιες και λιγότερο αξιόπιστες.

kai oi anafores eginan pio spanies kai ligotero axiopistes.

and reports became more scarce and less reliable.

Ο πρώτος ιστορικός έζησε πριν από 100 γενιές.

O protos istorikos ezise prin apo 100 genies.

The first historian lived a mere 100 generations ago.

Πριν από αυτόν, υπάρχουν μόνο έπη και θρύλοι και νεκροί βασιλιάδες που καυχιέται σε κομμάτια πέτρας.

Prin apo auton, uparchoyn mono epi kai thryloi kai nekroi vasiliades poy kauchietai se kommatia petras.

Before him, there are only epics and legends and dead kings bragging on pieces of stone.

Πριν από 250 γενιές, απομένουν μόνο θραύσματα στο έδαφος και απογυμνωμένες εικόνες από την αρχική τους έννοια.

Prin apo 250 genies, apomenoyrn mono thraysmata sto edafos kai apogumnomenes eikones apo tin archiki toys ennoia.

250 generations ago there are only fragments left in the ground and images stripped of their original meaning.

[02:02,9]

Τελικά η ανθρωπότητα γίνεται βασικά αόρατη.
Telika i anthropotita ginetai vasika aorati.
Eventually humanity becomes basically invisible.

Ωστόσο, γνωρίζουμε κάποια πράγματα για τους προγόνους μας.
ostoso, gnorizoyme kapoia pragmata gia toys progonoy mas.
Still, we do know some things about our ancestors.

Ας προσπαθήσουμε να πούμε την ιστορία τους και τι σημαίνει για εμάς σήμερα.
As prospathisoyme na poume tin istoria toys kai ti simainei gia emas simera.
Let's try to tell their story and what it means for us today.

1 Η Μεγαλύτερη Μετάβαση στην Ανθρώπινη Ιστορία
1 i Megalyteri Metavasi stin Anthropini Istoria
#1 The Greatest Transition in Human History

Για περίπου δύο εκατομμύρια χρόνια ή περίπου 80.000 γενιές, η ζωή των προγόνων μας ήταν βασικά η ίδια.
Gia peripoy dyo ekatommyria chronia i peripoy 80.000 genies, i zoi ton progonon mas itan vasika i idia.
For some two million years or roughly 80,000 generations, the life of our ancestors was basically the same.

Ήταν περίπου 20.000 χρόνια, ή πριν από 800 γενιές, που οι σύγχρονοι συμπεριφορικοί άνθρωποι ξεκίνησαν μια διαδικασία
Htan peripoy 20.000 chronia, i prin apo 800 genies, poy oi sygchronoi suberiforikoι anthropoi xekinisan mia diadikasia
It was around 20,000 years, or 800 generations ago that the behaviorally modern humans began a process

που θα άλλαζε τον τρόπο ζωής μας για πάντα.
poy tha allaze ton tropo zois mas gia panta.
that would change our lifestyle forever.

Στην αρχή, σταδιακά, για μερικούς από εμάς. Τότε γρηγορότερα για περισσότερους από εμάς. Και μετά ξαφνικά για σχεδόν όλους μας.
Stin archi, stadiaka, gia merikoys apo emas. Tote grigorotera gia perissoteroys apo emas. Kai meta xafnika gia schedon oloys mas.
At first, gradually, for some of us. Then faster for more of us. And then suddenly for almost all of us.

Τότε υπήρχαν περίπου ένα εκατομμύριο σύγχρονοι άνθρωποι στη γη.
Tote upirchan peripoy ena ekatommyrio sygchronoi anthropoi sti gi.
Back then there were about one million modern humans on earth.

Τα περισσότερα άλλα ανθρώπινα είδη είχαν εξαφανιστεί, πιθανώς με λίγη βοήθεια από εμάς.
Ta perissotera alla anthropina eidi eichan exafanistei, pithanos me ligi voitheia apo emas.
Most other human species had died out, probably with a little help from us.

[02:53,2]

Η βιολογία των προγόνων μας τους είχε δώσει τα απαραίτητα εργαλεία:
i viologia ton progonon mas toys eiche dosei ta aparaitita ergaleia:
Our ancestors' biology had given them the necessary tools: ,

Μια γενική νοημοσύνη για να κατανοήσουν τα πράγματα μια κοινωνική νοημοσύνη για να κατανοήσουν ο ένας τον άλλον
Mia geniki noimosyni gia na katanoisoy ta pragmata mia koinoniki noimosyni gia na katanoisoy o enas ton allon
A general intelligence to understand things a social intelligence to understand each other
και τη γλώσσα για να εκφράσουν αφηρημένες ιδέες και να δημιουργήσουν νέες έννοιες.
kai ti glossa gia na ekfrasoyn afirimenes ideas kai na dimioyrgisoy nees ennoies.
and language to express abstract ideas and create new concepts.

Αυτοί ήταν άνθρωποι σαν εσένα. Υπέφεραν και βίωσαν χαρά, βαριούνται, φώναξαν και γελούσαν.

Autoi itan anthropoi san esena. Upeferan kai viosan chara, varioyntai, fonaxan kai geloysan.

These were people just like you. They suffered and experienced joy, were bored, cried and laughed.

Ζούσαν σε κοινότητες μερικών δεκάδων ανθρώπων.

Zoysan se koinotites merikon dekadon anthropon.

They lived in communities of a few dozen people.

Έλεγξαν τη φωτιά και είχαν εργαλεία από ξύλο, πέτρα και οστά,

‘Elegchan ti fotia kai eichan ergaleia apo xylo, petra kai osta,

They controlled fire and had tools made from wood, stone and bone,

διηγούσαν ιστορίες, θρήνησαν τους νεκρούς τους και δημιούργησαν τέχνη.

diigoysan istories, thrinisan toys nekroys toys kai dimioyrgisan techni.

told stories, mourned their dead and created art.

Ανταλλάσσονταν με άλλες φυλές, από οψιανό έως οστρακοειδή.

Antallassontan me alles fules, apo opsiano eos ostrakoeidi.

They traded with other tribes, from obsidian to shellfish.

Κάποιοι κυνηγούσαν μεγάλο παιχνίδι και ήταν πολύ κινητοί, άλλοι βασίζονταν περισσότερο στα φυτά που συνέλεξαν

Karpoiioi kunigoysan megaloo paichnidi kai itan poly kinitoi, alloi vasizontan perissotero sta futa poy sunelexan

Some hunted big game and were very mobile, others relied more on plants they collected

και άλλοι έμειναν σε μια περιοχή με αφθονία θαλασσινών.

kai alloi emeinan se mia periochi me afthonia thalassinon.

and others mostly stayed in one area with an abundance of seafood.

[03:43,2]

Αυτή ήταν η κοινή κατάσταση της ανθρωπότητας για το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας μας.

Auti itan i koini katastasi tis anthropotitas gia to megalytero meros tis istorias mas.

This was the common state of humanity for most of our history.

Μέχρι μια αργή μετάβαση, βήμα προς βήμα, μετατράπηκε σε επανάσταση.

Mechri mia argi metavasi, vima pros vima, metatrapike se epanastasi.

Until a slow transition, step by step, turned into a revolution.

2 Βήμα προς βήμα

2 Vima pros vima

#2 Step by Step

Οι πρώτες ισχυρές ενδείξεις για αυτό προέρχονται από την κοιλάδα του Ιορδάνη,

Oi protes ischures endeixeis gia auto proerchontai apo tin koilada toy Iordani,

The first solid evidence for this stems from the Jordan Valley,

όπου οι πρόγονοί μας συνέλεξαν άγριο σιτάρι πριν από 20.000 χρόνια.

opoy oi progonoι mas sunelexan agrio sitari prin apo 20.000 chronia.

where our ancestors collected wild wheat more than 20,000 years ago.

Παρατήρησαν ότι οι σπόροι στο έδαφος έκαναν περισσότερα φυτά τον επόμενο χρόνο.

Paratirisan oti oi sporoi sto edafos ekanan perissotera futa ton epomeno chrono.

They noticed that seeds in the ground made more plants the next year.

Αν βάλουν καλά σε ένα μέρος, τον επόμενο χρόνο θα είχαν περισσότερα από τα καλά.

An valoun kala se ena meros, ton epomeno chrono tha eichan perissotera apo ta kala.

If they put good ones in one place, the next year they had more of the good ones.

Αυτό ήταν ένα εξαιρετικό συμπλήρωμα για το κυνήγι και τη συγκέντρωση.

Auto itan ena exairetiko subliroma gia to kunigi kai ti sugkentrosi.

This was a great supplement to hunting and gathering.

Θα μπορούσατε να προετοιμάσετε μερικές καλλιέργειες, να επιστρέψετε τον επόμενο χρόνο, να χτίσετε έναν προσωρινό οικισμό και να έχετε μια ασφαλή προμήθεια τροφίμων.

Tha boroysate na proetoimasete merikes kalliergeies, na epistrepsete ton epomeno chrono, na chtisete enan prosorino oikismo kai na echete mia asfali promitheia trofimon. You could prepare some crops, return next year, build a temporary settlement and have a secure food supply.

Οι πρόγονοί μας χρησιμοποίησαν αυτές τις καλλιέργειες μπόνους για να ψήσουν το πρώτο ψωμί και να φτιάξουν την πρώτη μύρα.

Oi progonoι mas chrisimopoiisan autes tis kalliergeies bonoys gia na psisoyn to proto psomi kai na ftiaxoyn tin proti byra.

Our ancestors used these bonus crops to bake the first bread and to brew the first beer.

[04:30,2]

Με κάθε γενιά, συγκέντρωσαν βαθύτερες γνώσεις για τα φυτά και τα ζώα γύρω τους

Me kathe genia, sugkentrosan vathyteres gnoseis gia ta futa kai ta zoa gyro toys With every generation, they gathered deeper knowledge about the plants and animals around them

και πώς να τα χειριστούν προς όφελός τους.

kai pos na ta cheiristoyn pros ofelos toys.

and how to manipulate them to their advantage.

Αλλά υπήρχαν πολλά να μάθουν.

Alla upirchan polla na mathoyn.

But there was a lot to learn.

Πολύ αργά, από γενιά σε γενιά οι τσέπες της γνώσης επεκτάθηκαν

Poly arga, apo genia se genia oi tsepes tis gnosis epektathikan

Very slowly, from generation to generation pockets of knowledge expanded

και πέρασαν για να επεκταθούν ξανά.

kai perasan gia na epektathoyn xana.

and were passed along to be expanded again.

Αυτή η πρώιμη γεωργία άρχισε να μειώνει δραστικά τον χώρο που χρειάστηκαν οι πρόγονοί μας για να τροφοδοτήσουν ένα άτομο.

Auti i proimi georgia archise na meionei drastika ton choro poy chreiasstikan oi progonoι mas gia na trofodotisoyn ena atomo.

This early agriculture started to drastically reduce the space our ancestors needed to feed one individual.

Αυτό κατέστησε δυνατή τη διαμονή σε ένα μέρος περισσότερο.

Auto katestise dunati ti diamoni se ena meros perissotero.

Which made it possible to stay in one place longer.

Πριν από περίπου 12.000 χρόνια, αυτά τα μικρά κομμάτια προόδου είχαν φτάσει σε μια κρίσιμη μάζα.

Prin apo peripoy 12.000 chronia, auta ta mikra kommatia proodoy eichan ftasei se mia krisimi maza.

Around 12,000 years ago these little pieces of progress had reached a critical mass.

Οι περισσότερες θερμίδες που καταναλώνουμε σήμερα προέρχονται από περίπου 15 διαφορετικές ιδρυτικές καλλιέργειες

Oi perissoteres thermides poy katanalonoyme simera proerchontai apo peripoy 15 diaforetikes idrutikes kalliergeies

Most of the calories we consume today stem from about 15 different founder crops

που οι άνθρωποι άρχισαν να εξημερώνονται σοβαρά τα επόμενα χιλιάδες χρόνια.

poy oi anthropoi archisan na eximeronontai sovara ta epomena chiliades chronia.

that humans began to domesticate in earnest in the next few thousand years.

[05:12,5]

Αυτό που αποκαλούμε γεωργική επανάσταση δεν ήταν κάτι που ξεκίνησε ξαφνικά μια μέρα.

Auto poy apokaloyme georgiki epanastasi den itan kati poy xekinise xafnika mia mera.

What we call the agricultural revolution was not a thing that began suddenly one day.

Ήταν μια αργή διαδικασία καθοδηγούμενη από μικρές ομάδες σε πολλές γενιές.

Ήταν mia argi diadikasia kathodigoymeni apo mikres omades se polles genies.

It was a slow process driven by small groups over many generations.

Τελικά, η σταδιακή αλλαγή οδήγησε σε μια νέα εποχή.

Telika, i stadiaki allagi odigise se mia nea epochi.

Eventually gradual change gave rise to a new era.

3 Η ανθρώπινη εποχή.

3 i anthropini epochi.

#3 The Human Era.

Κατά τα επόμενα χιλιάδες χρόνια, η πρόοδος θα επιταχύνθηκε και θα μετατρέψει τους κυνηγούς συλλέκτες σε αγρότες

Kata ta epomena chiliades chronia, i proodos tha epitachynthike kai tha metatrepsei toys kunigoys sullektes se agrotos

During the next few thousand years, progress would speed up and turn hunter gatherers into farmers

που ζούσαν σε χωριά, πόλεις και έπειτα πόλεις.

poy zoysan se choria, poleis kai epeita poleis.

who lived in villages, towns and then cities.

Όταν οι αγρότες μετακινήθηκαν σε νέες περιοχές, αντικατέστησαν τις νομαδικές φυλές ή τις μετέτρεψαν και σε αγρότες.

Όταν oi agrotos metakinithikan se nees perioches, antikatestisan tis nomadikes fules i tis metetrepsan kai se agrotos.

When farmers moved into new areas they replaced the nomadic tribes or turned them into farmers too.

Αυτό δεν ήταν ούτε εύκολο ούτε ανώδυνο.

Auto den itan oyte eykolo oyte anoduno.

This was neither easy nor painless.

Στις πρώτες μέρες οι άνθρωποι είχαν μια διαφορετική διατροφή που αποτελείται από έως και 250 διαφορετικά φυτά και ζώα.

Stis protes meres oi anthropoi eichan mia diaforetiki diatrofi poy apoteleitai apo eos kai 250 diaforetika futa kai zoa.

In the early days people had a diverse diet made of up to 250 different plants and animals.

Για ορισμένες από τις ομάδες που μεταβαίνουν στη γεωργία, η διακύμανση στη διατροφή τους μειώθηκε δραστικά

Gia orismenes apo tis omades poy metavainoyn sti georgia, i diakymansi sti diatrofi toys meiothike drastika

For some of the groups transitioning to agriculture the variation in their diets declined drastically

[06:01,9]

και μερικές μάλιστα φαίνεται να έχουν υποσιτιστεί.

kai merikes malista fainetai na echoyn upositistei.

and some even seem to have been undernourished.

Και το να ζεις κοντά και με ζώα δημιούργησε ένα γόνιμο έδαφος για ασθένειες.

Kai to na zeis konta kai me zoa dimiourgise ena gonimo edafos gia astheneies.

And living close together and with animals created a breeding ground for disease.

Σχεδόν κάθε μολυσματική ασθένεια που προκαλείται από μικροοργανισμούς που έχουν προσαρμοστεί στον άνθρωπο εμφανίστηκε τα τελευταία 10.000 χρόνια.

Schedon kathe molusmatiki astheneia poy prokaleitai apo mikroorganismoys poy echoyn prosarmostei ston anthropon emfanistike ta teleutaia 10.000 chronia.

Virtually every infectious disease caused by microorganisms that have adapted to humans arose in the last 10,000 years.

Χολέρα, ευλογιά, ιλαρά, γρίπη, ανεμοβλογιά και ελονοσία.

Cholera, eulogia, ilara, gripi, anemovlogia kai elonosia.

Cholera, smallpox, measles, influenza, chickenpox and malaria.

Η θνησιμότητα, ειδικά μεταξύ των παιδιών, αυξήθηκε δραστικά.

i thnisimotita, eidika metaxy ton paidion, auxithike drastika.

Mortality, especially among children, rose drastically.

Ωστόσο, οι αριθμοί μας αυξήθηκαν επειδή ζούσαν στο ίδιο μέρος που επέτρεπαν στις γυναίκες να γεννήσουν πολύ περισσότερα παιδιά από πριν -

ostoso, oi arithmoi mas auxithikan epeidi zoysan sto idio meros poy epetrepan stis gunaikas na gennisoyen poly perissotera paidia apo prin -

Still, our numbers grew because living in the same place enabled women to bear far more children than before -

και για έναν αγρότη περισσότερα παιδιά σημαίνουν περισσότερα χέρια για να εργαστούν στα χωράφια.

kai gia enan agroti perissotera paidia simainoyen perissotera cheria gia na ergastoyen sta chorafia.

and for a farmer more kids mean more hands to work the fields.

Ακόμα και με περισσότερους ανθρώπους να πεθαίνουν νεότερους, χωριά και πόλεις μεγάλωσαν. Ο αριθμός των ανθρώπων στη γη εξερράγη.

Akoma kai me perissoteroys anthropoys na pethainoyen neoteroys, choria kai poleis megalosan. O arithmos ton anthropon sti gi exerragi.

Even with more people dying younger, villages and towns grew. The number of humans on earth exploded.

Περίπου 100 γενιές μετά την έναρξη της ανθρώπινης εποχής, υπήρχαν ήδη τέσσερα εκατομμύρια από εμάς.

Peripoy 100 genies meta tin enarxi tis anthropinis epochis, upirchan idi tessera ekatommyria apo emas.

About 100 generations after the beginning of the Human era, there were already four million of us.

Αυτό αύξησε την ανάγκη για φαγητό και ανάγκασε τους ανθρώπους να βρουν όλο και πιο αποτελεσματικούς τρόπους παραγωγής θερμίδων -

Auto ayxise tin anagki gia fagito kai anagkase toys anthropoys na vroyn olo kai pio apotelesmatikoys tropoys paragogis thermidon -

This increased the need for food and forced people to come up with ever more efficient ways of producing calories -

[06:59,4]

σταθεροποιώντας τον νέο μας τρόπο ζωής.

statheropoiontas ton neo mas tropo zois.

solidifying our new lifestyle.

Η επιστροφή στο κυνήγι και η συγκέντρωση θα σήμαινε το θάνατο από την πείνα για τους περισσότερους.

i epistrofi sto kunigi kai i sugkentrosi tha simaine to thanato apo tin peina gia toys perissoteroys.

Going back to hunting and gathering would just have meant death by starvation for most.

Μία ερώτηση παραμένει αναπάντητη: Γιατί;

Mia erotisi paramenei anapantiti: Giati;

One question remains unanswered: Why?

Γιατί οι άνθρωποι ανταλλάσσουν την ελευθερία να ζουν από τη φύση με μια τεράστια ποικιλία τροφίμων για το άρωμα της γεωργίας και συχνά πιο περιορισμένες δίαιτες;
Giati oi anthropoi antallassoyn tin eleutheria na zohn apo ti fysi me mia terastia poikilia trofimon gia to aroma tis georgias kai suchna pio periorismenes diaites;

Why would people exchange the freedom of living off nature with a huge variety in food for the grind of agriculture and often more limited diets?

Κανείς δεν ξέρει σίγουρα. Η αλλαγή του κλίματος φαίνεται να έκανε δυνατή τη μετάβαση

Kaneis den xerei sigoyra. i allagi toy klimatos fainetai na ekane dunati ti metavasi

Nobody knows for sure. Climate change seems to have made the transition possible

και ορισμένοι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι προκλήθηκε από εξωτερικούς παράγοντες, όπως ο υποσιτισμός ή ο υπερπληθυσμός,

kai orismenoi epistimones upostirizohn oti proklithike apo exoterikoys paragontes, opos o upositismos i o uperplithusmos,

and some scientists argue that it was caused by external factors like undernourishment or overpopulation,

αμφότεροι αμφισβητήθηκαν ιδιαίτερα.

amfoteri amfisvitithikan idiaitera.

both highly contested.

Σήμερα η πιο ευρέως αποδεκτή ιδέα είναι ότι ήταν μια σκόπιμη επιλογή, που έγινε από αμέτρητες κοινότητες σε όλο τον κόσμο.

Simera i pio eureos apodekti idea einai oti itan mia skopimi epilogi, poy egine apo ametrites koinotites se olo ton kosmo.

Today the most widely accepted idea is that it was a deliberate choice, made by countless communities around the globe.

Ίσως συνδέεται επίσης με αυτό που μας κάνει ανθρώπους.

Isos sundeetai episis me auto poy mas kanei anthropoys.

Maybe it is also connected with what makes us human.

Η ικανότητα να συναντηθούμε, να αναπτύξουμε κοινές ταυτότητες και να ανταλλάξουμε ιστορίες και γνώσεις.

i ikanotita na sunantithoyme, na anaptyxoyme koines tautotites kai na antallaxoyme istories kai gnoseis.

The ability to come together, develop shared identities and exchange stories and knowledge.

[07:51,8]

Ορισμένοι αρχαιολόγοι πιστεύουν ότι ομάδες κυνηγών συλλέκτες ταξίδεψαν πολύ και μακριά για να γιορτάσουν, για να γιορτές και τελετές.

Orismenoi archaiologoi pisteyohn oti omades kunigon sullektes taxidepsan poly kai makria gia na giortasohn, gia na giortes kai teletes.

Some archaeologists think that groups of hunter gatherers traveled long and far to celebrate, to hold feasts and rituals.

Θα χρησιμοποιούσαν αυτές τις περιπτώσεις για να μιλήσουν για την εκδοχή της καινοτομίας τους:

Tha chrisimopoioysan autes tis periptoseis gia na milisoyn gia tin ekdochi tis kainotomias toys:

They would have used these occasions to talk about their version of innovation:

καλύτερες τεχνικές κυνηγιού και δημιουργίας εργαλείων, πώς να πιάσουν και να αναπαράγουν ζώα και ποια φυτά θα μπορούσαν να συλλεχθούν και να πολλαπλασιαστούν,

kalyteres technikes kunigiou kai dimioyrgias ergaleion, pos na piasohn kai na anaparagoyn zoa kai poia futa tha boroysan na sullechthohn kai na pollaplasiastoyn,

better hunting and tool making techniques, how to catch and breed animals and which plants could be collected and multiplied,

ίσως μάλιστα αντάλλαξαν σπόρους.

isos malista antallaxan sporoys.

maybe they even exchanged seeds.

Δεν είναι απίθανο αυτές οι συγκεντρώσεις να ήταν οι καταλύτες που διέδωσαν τη γνώση της γεωργίας

Den einai apithano autes oi sugkentroseis na itan oi katalytes poy diedosan ti gnosi tis georgias

It is not unlikely that these gatherings were the catalysts that spread the knowledge of agriculture

μέσω των πολλών απομονωμένων ομάδων της ανθρωπότητας.

meso ton pollon apomonomenon omadon tis anthropotitas.

through the many isolated groups of humanity.

Τελικά τερματίζοντας έναν τρόπο ζωής που ήταν κοινός στα είδη μας για χιλιάδες γενιές.

Telika termatizontas enan tropo zois poy itan koinos sta eidi mas gia chiliades genies.

Ultimately ending a lifestyle that was common to our species for thousands of generations.

Έτσι, όταν είμαστε σε θέση να έρθουμε μαζί, να γιορτάσουμε, να μοιραστούμε και να μάθουμε ο ένας από τον άλλο,

Έtsi, otan eimaste se thesi na erthoyme mazi, na giortasoyme, na moirastoyme kai na mathoyme o enas apo ton allo,

So by being able to come together, celebrate, share and learn from one another,

αυτοί οι άνθρωποι μπορεί να έχουν κάνει τα βήματα που οδηγούν στον σύγχρονο κόσμο μας και πρέπει να είμαστε πολύ ευγνώμονες.

autoi oi anthropoi borei na echoyn kanei ta vimata poy odigoyne ston sygchronon kosmo mas kai prepei na eimaste poly eugnomones.

these humans might have taken the steps that lead to our modern world and we have much to be grateful for.

Είμαστε ακόμα οι ίδιοι άνθρωποι σήμερα, ακόμα κι αν συχνά δεν αισθάνεται έτσι.

Eimaste akoma oi idioi anthropoi simera, akoma ki an suchna den aisthanetai etsi.

We are still the same humans today, even if it often doesn't feel that way.

[08:43,9]

Ίσως είναι καιρός να έρθουμε μαζί για να μοιραστούμε ό, τι ξέρουμε και να γιορτάσουμε την ύπαρξή μας για άλλη μια φορά,

Ίsos einai kairos na erthoyme mazi gia na moirastoyme o, ti xeroyme kai na giortasoyme tin yparxi mas gia alli mia fora,

Maybe it is time to come together to share what we know and celebrate our existence once again,

να ξεκινήσουμε μια άλλη ειρηνική μετάβαση, ίσως την πλανητική επανάσταση, που θα αλλάξει τα πάντα για άλλη μια φορά.

na xekinisoyme mia alli eiriniki metavasi, isos tin planitiki epanastasi, poy tha allaxei ta panta gia alli mia fora.

to begin another peaceful transition, maybe the planetary revolution, that will change everything once more.

Ας ελπίσουμε λοιπόν, σε άλλα 12.000 χρόνια, οι απόγονοί μας θα μας κοιτάξουν πίσω με ευγνωμοσύνη,

As elpisoyme loipon, se alla 12.000 chronia, oi apogonoi mas tha mas koitaxoyne piso me eugnomosyni,

So hopefully, in another 12,000 years, our descendants will look back on us today with gratitude,

για τον καταπληκτικό κόσμο που μπορούν να κατοικήσουν.

για τον καταπληκτικό κόσμο που κατοικούν στην.

for the amazing world they are able to inhabit.

Για να γιορτάσουμε τα επιτεύγματα των προγόνων μας τα τελευταία 12.000 χρόνια και να κοιτάξουμε με ελπίδα τα επόμενα 12.000,

Gia na giortasoyme ta epiteygmata ton progonon mas ta teleutaia 12.000 chronia kai na koitaxoyme me elpida ta epomena 12.000,

To celebrate the achievements of our ancestors in the last 12,000 years and to look with hope towards the next 12,000

σας παρουσιάζουμε το πέμπτο Ημερολόγιο Ανθρώπινης Εποχής για το έτος 12.021 -

sas paroysiazoyne to pebto imerologio Anthropinis Epochis gia to etos 12.021 -

we present you with the fifth Human Era Calendar for the year 12,021 -

αυτή τη φορά πρόκειται για το ταξίδι της ανθρωπότητας, ξεκινώντας δεκάδες χιλιάδες πριν από χρόνια,

auti ti fora prokeitai gia to taxidi tis anthropotitas, xekinontas dekades chiliades prin apo chronia,

this time it is all about the journey of humanity, beginning tens of thousands of years ago,

οδηγώντας στην επανάσταση στη γεωργία, στους αρχαίους υψηλούς πολιτισμούς και στην αρχή της σύγχρονης εποχής, με

odigontas stin epanastasi sti georgia, stoys archaiouys upsiloys politismoys kai stin archi tis sygchronis epochis, me

leading into the revolution in agriculture, to ancient high civilizations and the beginning of modern times,

αποκορύφωμα ένα όραμα για το μέλλον μας.

apokoryfoma ena orama gia to mellon mas.

culminating in a vision for our future.

Μπορείτε να λάβετε την περιορισμένη έκδοση τώρα έως ότου εξαντληθεί και μετά ποτέ ξανά.

Boreite na lavete tin periorismeni ekdosi tora eos otoy exantlithei kai meta pote xana.

You can get the limited Edition now until we sell out and then never again.

[09:43,0]

Όπως πάντα, το ημερολόγιο διαθέτει 12 εικονογραφημένες σελίδες που εκτυπώνονται σε χαρτί υψηλής ποιότητας στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Όpos panta, to imerologio diathetei 12 eikonografimenes selides pou ektuponontai se charti upsilis poiotitas stin Europi kai tis iPA.

As always the calendar features 12 illustrated pages printed on high quality paper in Europe and the US.

Και φέτος το κάλυμμα είναι ιδιαίτερα γυαλιστερό.

Kai fetos to kalumma einai idiaitera gualistero.

And this year the cover is especially shiny.

Όχι μόνο το ημερολόγιο φαίνεται υπέροχο στους τοίχους και καθιστά ευκολότερο να ονειρευτείτε ένα λαμπρό μέλλον και να συνειδητοποιήσετε πόσο μακριά έχουμε φτάσει ως είδος.

Όchi mono to imerologio fainetai uperocho stoys toichoys kai kathista eukolotero na oneireuteite ena labro mellon kai na suneiditopoiisete poso makria echoyne ftasei os eidos.

Not only does the calendar look great on walls and makes it easier to dream about a glorious future and realize how far we have come as a species.

Είναι επίσης ο καλύτερος τρόπος για να υποστηρίξετε το kurzgesagt. Το ημερολόγιο μας δίνει τη δυνατότητα να βάζουμε το χρόνο που χρειάζονται τα βίντεό μας και να τα κυκλοφορήσουμε δωρεάν, για όλους.

Einai episis o kalyteros tropos gia na upostirixete to kurzgesagt. To imerologio mas dinei ti dunatotita na vazoyme to chrono poy chreiazontai ta vinteo mas kai na ta kukloforisoyme dorean, gia oloys.

It is also the best way to support kurzgesagt. The calendar enables us to put in the time our videos need and release them for free, for everyone.

Αν θέλετε, μπορείτε να πάρετε το ημερολόγιο με αφίσες Hoodie ή infographic ή plushie. Έχουμε κάνει μερικές προσφορές για εσάς.

An thelete, boreite na parete to imerologio me afises Hoodie i infographic i plushie.

Έchoyme kanei merikes prosfores gia esas.

If you want, you can get the calendar with a Hoodie or infographic posters or plushie.

We've made a few deals for you.

Ευχαριστώ πολύ για τους χιλιάδες ανθρώπους που λαμβάνουν το ημερολόγιο κάθε χρόνο και για τους birbs που αγαπούν αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε σε αυτό το κανάλι.

Eucharisto poly gia toys chiliades anthropoys poy lamvanoyn to imerologio kathe chrono kai gia toys birbs poy agapoyn auto poy prospathoyme na kanoyme se auto to kanali.

Thank you so much to the thousands of people who get the calendar every year and to the birbs who love what we try to do on this channel.

Σας ευχόμαστε καλή χρονιά 12.021 - Και ας ελπίσουμε όλοι ότι θα είναι λιγότερο συναρπαστικό από το 12.020!

Sas euchomaste kali chronia 12.021 - Kai as elpisoyme oloi oti tha einai ligotero sunarpastiko apo to 12.020!

We wish you a happy year 12,021 - And let's all hope that it will be less exciting than 12,020!